

БИЛА

ЈЕДНОМ

ЈЕДНА

ЗЕМЉА

Према роману Душана Ковачевића

БИЛА ЈЕДНОМ ЈЕДНА ЗЕМЉА

Према роману **Душана Ковачевића**

Режија: **Кокан Младеновић**

Драматизација: **Кокан Младеновић, Светислав Јованов и Мина Петрић**

Драматургија: **Светислав Јованов и Мина Петрић**

Сценографија: **Марија Калабић**

Костимографија: **Александра Пецић Младеновић**

Музика: **Арпад Серда** (Szerda Árpád)

Сценски покрет: **Андреја Кулешевић**

Сценски говор: **др Дејан Средојевић**

Асистирање у режији: **Андреја Каргачин**

Асистирање у костимографији: **Снежана Хорват**

Асистирање у сценографији: **Нада Даниловац**

Улоге

Марко Дрен: **Марко Марковић**

Нађалија Зовков: **Марта Береш** (Béres Márta)

Пећар Поћара Црни: **Милован Филиповић**

Деда: **Радоје Чупић**

Баба: **Аљоша Ћидић**

Иван: **Југослав Крајнов**

Георгина: **Бојана Милановић**

Вера: **Гордана Ђурђевић Димић**

Јован: **Пеђа Марјановић**

Јелена: **Анђела Пећинар**

Крсџић: **Душан Јакишић**

Мишко: **Ненад Пећинар**

Сћанислав: **Александар Гајин**

Сћремачица: **Александра Плескоњић**

Певачица: **Миа Симоновић**

Франц/Франк: **Бранислав Јерковић**

Милушинка Тојаловић: **Тијана Максимовић**

Ленка Тојаловић: **Јелена Антонијевић**

Мирка Тојаловић: **Ивана Панчић Добродолац**

Вођење представе: **Срђан Стојновић**

Шаптање: **Анисија Богданов**

Вођење светла: **Миа Млинаревић**

Вођење звука: **Владимир Огњеновић**

Премијера: 14. октобра 2023, Камерна сцена, 21.00

Представа траје око два сата.

Декор, костими и остала сценска опрема израђени су у радионицама Српског народног позоришта.

Реч драматурга

НЕПОДНОШЉИВИ СЈАЈ ЗАБЛУДЕ

„Била једном једна...“, тако обично почињу бајке. Бајкама се деца успављују, али и плаше. Ово је, у неку руку, жанровски драматуршко-редитељски кључ, помоћу којег смо, у представи *Била једном једна земља*, настојали да представимо драмски свет Душана Ковачевића. При том представљању, водило нас је чврсто уверење да не само ликови и збивања истоименог романа, као и његове драмске „претече“ *Пролеће у јануару*, него и мотиви и значења Ковачевићевих магистралних комада и сценарија (*Маршоници шрче њочасни круи*, *Рагован Трећи*, *Сабирни центар*, *Контијер са њеј звездаци* и *Ко њо њамо њева*) граде слику јединственог драмског космоса са универзалним значењем. Полазећи, наиме, од тематике судара менталитета и историје, Ковачевић на епохалан начин, крећући се суверено кроз све жанрове, претвара локални усуд овог народа и ових простора у трагикомедију модерног света. Отуда смо процесом који представља својеврсни амалгам драматизације, адаптације и надградње утемељили сценско збивање на три основна тематска смера/слоја поменутог усуда: слепој вери у спаситеље, подложности манипулацији и, најзад, мирењу са животом у лажи. Полазећи од овакве опсесивне анти-бајке, редитељ Кокан Младеновић гради, стратегијом шокантних фрагмената и методом црнохуморних, гротескних и апсурдних сензација, једну паклену, алтернативну историју, чије ткиво постепено се указује као заумно, и утолико безнадежније, лице саме стварности. Ако ичему тежи, *Била једном једна земља* настоји да опомене како се историја – а тиме и губитак, лаж и заблуда – никада не збивају у простору, него увек и искључиво у времену – оном сањаном, оном одузетом или оном које смо могли имати. А понајпре у садашњости, у којој, још увек, „нико не зна шта то сија.“

Светислав Јованов

„Сви смо ми луди,
само нам није уручена дијагноза.“

- Деда, оговара ли ме неко?

- Мало, као што је ред да се власт оговара.

- Власт, која сам ја власт?!

- Ти си горе, а ми доле.

- А да ли неко коментарише то где идемо.

- Они су народ. Њих не занима где идемо. Њих занима да идемо.

„Кад једном изађемо у том Берлину, да им и нану нанину и оца фашистичког, питаће нас Швабе: Одакле сѐ се ви сѝворили?, а ми ћемо им рећи: Дошли смо из земље, јазећи њреко самих себе.

A man wearing a beanie and a jacket is crouching in a dark room. He is looking towards the left. In the background, several people are holding flashlights, illuminating the scene. The floor appears to be a metal grate.

Зато Марков план и јесте генијални маневар – они очекују да их небески народ нападне из највеће висине, а не знају колико ми можемо да изненадимо из најдубље дубине!”

A woman with blonde hair, wearing a black dress, is shown in a dark, dimly lit environment. She is holding a white, realistic-looking human head mask in her right hand, raised towards the upper left. Her expression is somber and contemplative. The background is dark with some blurred figures of people, suggesting a stage or performance setting. The lighting is dramatic, highlighting the woman and the mask against the dark background.

„Хиљаду година стојимо на раскрсници двају путева. Један води на исток, други на запад. Векови пролазе, а ми смо и дан-данас неодлучни којим путем да пођемо. Час нам се чини да нам ваља кренути пут истока, тамо где нам је прапостојбина – сећање, душа и сва прошлост...

...а онда нас историја натера да кренемо ка западу, јер исток може и без нас, а запад ће без нас постати трула јабука коју једу црви фашизма, зла и новца од којег се прави и купује оружје, да побије и покори читав свет. Ми смо руб и браник, децо моја, ми смо камен међаш који дели свет на људе и нељуде. Ми смо стена, ал' крвава и од нас ће се обновити свет!"

„Ми смо, кроз историју, више живели у мраку, него на светлости. Мрак је наше природно станиште. Али зато, кад изађемо, после 500 година, жељни „сунца и млека и беле јутарње росе“, сијамо међу народима тако да сви виде ко смо и колики смо.“

Душан Ковачевић је рођен 1948. у Мрђеновцу код Шапца. Дипломирао је драматургију на Академији за позориште, филм, радио и телевизију у Београду.

У ТВ Београду је радио као драматург до 1978. године. Од 1986. до 1988. радио је на Факултету драмских уметности у Београду у звању доцента. Од 1998. је директор Звездара театра у Београду. Изабран је за дописног члана САНУ 26. октобра 2000, а за редовног члана САНУ је изабран на Изборној скупштини 5. новембра 2009.

Постављен је 2005. за амбасадора Србије и Црне Горе у Португалији. У његовим остварењима бришу се оштре жанровске разлике и долази до преплитања комедије карактера, комедије нарави, фарсе и драме у ужем смислу, уосталом као што је испреплетен сам живот. Често га, као драмског писца, пореде са Браниславом Нушићем.

Написао је 21 драмско дело и 15 филмских и телевизијских сценарија. Режирао је позоришне представе и филмове. Његове драме изведене су у преко 150 иностраних позоришта.

Извор: zvezdarateatar.rs

Кокан Младеновић, рођен у Нишу 1970. Завршио средњу глумачку школу у Нишу, у класи Миме Вуковић Курић. Дипломирао на Катедри за позоришну и радио режију Факултета драмских уметности у Београду 1993. у класи Мирослава Беловића и Николе Јевтића. Добитник је награде „Бојан Ступица“, Стеријине награде за режију, адаптацију, драматизацију, као и свих других значајних редитељских признања у Србији.

Режије у СНП-у: Иван М. Лалић, *Cuba libre* (30. април 2001), В. Шекспир, *Сан лејџне ноћи* (10. децембар 2003), Маја Пелевић, *Ја или неко други* (23. март 2007), *На Дрини ћуприја* по мотивима дела И. Андрића (17. март 2016), В. Шекспир, *Бура* (29. октобар 2020), Д. Цвијетић, *Шћо на њоду сјаваш* (27. септембар 2022).

I ZBOR

ST VI

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ

НОВИ САД

Позоришни трг 1, 21101 Нови Сад

Телефон: 021/ 6621 411 (централа)

За издавача / ЗОРАН ЋЕРИЋ, в. д. управника
УЈ Драма / СОЊА ДАМЈАНОВИЋ, в. д. директора

Уредник / ДУШАН МАМУЛА
Фотографије / МАРИЈА ЕРДЕЉИ
Графички уредник / ЋОРЂЕ ЛАБАТ
Компјутерски слог / ЉИЉАНА БИЛБИЈА

Штампа / Magyar Szó d.o.o, Нови Сад
Тираж 500

163. сезона 2023/2024.

www.snp.org.rs

Пројекат финансирали и суфинансирали:

Република Србија
Министарство културе

MINAQUA